

เกษตร ก้าวไกล

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชทานพระราชดำริเกี่ยวกับการพัฒนาและอนุรักษ์การใช้ ภูเขาไฟ เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ ตลอดจนเพื่อการฟื้นฟูทรัพยากรดินและการรักษาสัตว์แคว้น เนื่องจากภูเขาไฟเป็นพืชมหัศจรรย์ที่มีรากยาวเหยียดแผ่กระจายเสมือนเป็นกำแพงธรรมชาติที่ช่วยป้องกันปัญหาการชะล้างพังทลายของดิน ซึ่งกรมพัฒนาที่ดินได้นำมื่อนำแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาดำเนินการและถ่ายทอดสู่เกษตรกรอย่างกว้างขวาง

นายจ่านงค์ พร้อมมูล นักวิชาการเกษตรชำนาญการ สถานีพัฒนาที่ดินสงขลา สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

กรมพัฒนาที่ดิน กล่าวว่า พื้นที่อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา เกษตรกรที่อยู่ในพื้นที่ค่อนข้างลาดชัน ได้ใช้ประโยชน์พื้นที่โดยการปลูกยางพารา ซึ่งส่วนใหญ่ปลูกยางพาราเป็นรอบที่สองหรือพูดได้ว่ามีการใช้ประโยชน์พื้นที่มาไม่ต่ำกว่า 60 ปี ดังนั้น ปัญหาของพื้นที่เหล่านี้ไม่เพียงแต่เรื่องการชะล้างพังทลายของดินเพียงอย่างเดียว เรื่องความอุดมสมบูรณ์ของดินก็เป็นอีกปัญหาหนึ่งที่ต้องเร่งแก้ไข มิฉะนั้นจะก่อให้เกิดผลกระทบกับเกษตรกรทั้งเรื่องผลผลิตตกต่ำและค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น

สถานีพัฒนาที่ดินสงขลา จึงได้ทำโครงการปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยทำเป็นแปลงสาธิตในพื้นที่ลาดชันของเกษตรกรที่มีการปลูกยางพารา ซึ่งหญ้าแฝก

ที่ใช้ในแปลงนี้เป็นพันธุ์สงขลา 3 เนื่องจากมีพันธุ์ที่มีลักษณะเด่นคือระบบรากลึก ลำต้นแข็งแรง แต่ด้วยสภาพพื้นที่ที่มีความลาดชันสูงจำเป็นต้องปลูกในช่วงฤดูฝน เพราะช่วงฝนจะช่วยให้หญ้าแฝกพัฒนาเริ่มแตกหน่อแตกกอได้

ด้วยสภาพภูมิอากาศของภาคใต้มี 2 ฤดู คือฤดูฝนกับฤดูร้อน ซึ่งหญ้าแฝกสามารถช่วยได้ทุกฤดู ไม่ว่าจะเป็นฤดูฝนช่วยป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน ส่วนฤดูแล้ง หญ้าแฝกก็จะช่วยรักษาความชุ่มชื้นในดิน ด้วย

วัตถุประสงค์ของความอุดมสมบูรณ์ให้กับดินได้ด้วย จากการค้าเงินโครงการปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ดังกล่าวมาได้ประมาณ 2 ปี เห็นผลชัดเจนคือลักษณะความแตกต่างระหว่างพื้นที่ที่ไม่ได้ปลูกหญ้า

แฝกจะมีร่องที่ถูกน้ำกัดเซาะระหว่างขั้นบันไดดินอย่างชัดเจน แต่สำหรับแปลงที่ปลูกหญ้าแฝกจะไม่มีร่องน้ำ ไม่มีการชะล้างพังทลายของดิน หรืออาจมีบ้างแต่มีน้อยที่สุด ซึ่งข้อเปรียบเทียบที่ชัดเจนนี้เองทำให้เกษตรกรเข้ามาศึกษาดูงานที่แปลงสาธิตนี้และได้รับการยอมรับจากเกษตรกรเป็นอย่างดี โดยแต่ละปีสถานีพัฒนาที่ดินสงขลาจะแจกจ่ายกล้าหญ้าแฝกให้เกษตรกรไปใช้ประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ ปีละประมาณ 2 ล้านกว่ากล้า ซึ่งยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ

'หญ้าแฝก'...พืชอนุรักษ์ดินและน้ำ

เร็ว เมื่อได้เป็นแถบหญ้าแฝก ก็จะก่อประโยชน์ทันทีในเรื่องป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน และยังช่วยกักเก็บตะกอนดิน กักเก็บน้ำในดินที่มีธาตุอาหารไม่ให้ชะล้างลงไปสู่พื้นที่ต่ำ ทำให้ดินในแปลงมีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้น

การนำใบหญ้าแฝกตัดมาคลุมโคนต้นยางพาราช่วยให้ยางพาราสามารถเติบโตได้ต่อเนื่อง นอกจากนี้ หญ้าแฝกที่มีการตัดแต่งปีละสองครั้ง ใบที่ตัดออกมานั้นสามารถนำมาคลุมดินในแปลงจะเกิดการย่อยสลายเป็นตัวเพิ่มอินทรีย์

ของเกษตรกร “การส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝกเป็นการน้อมนำแนวพระราชดำริของในหลวง ในด้านการพัฒนาที่ดิน ซึ่งกรมพัฒนาที่ดินสนับสนุนเกษตรกรในเรื่องการปลูกหญ้าแฝกอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะแนะนำเกษตรกรว่าพื้นที่ตรงไหนปลูกอะไรไม่ขึ้นให้เอาหญ้าแฝกไปปลูกก่อน เพราะสามารถปลูกได้ในพื้นที่ลาดชัน พื้นที่ดินเปรี้ยว ดินเค็มก็พอปลูกได้ ถ้าปลูกแล้วขึ้นต่อไป การพัฒนาที่ดินก็จะขึ้น” นายจ่านงค์ กล่าว เกษตรกรที่สนใจในประโยชน์ของหญ้าแฝก สามารถติดต่อขอพันธุ์กล้าหญ้าแฝกได้ที่สถานีพัฒนาที่ดินทุกจังหวัด หรือหมอดินอาสาในพื้นที่ของท่านได้.